

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj-68/2008/74

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Mertik Szolgáltató Kft.** (Budapest), az **Onix Épületgépészeti, Építőipari Szerelő, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.** (Budapest) és az **EKTA Kft.** (Budapest) eljárás alá vont vállalkozások ellen gazdasági versenyt korlátozó megállapodás miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

végzést.

A Versenytanács az eljárást megszünteti.

E végzéssel szemben a közléstől számított nyolc napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó vagy ajánlott küldeményként postára adott jogorvoslati kérelem terjeszthet elő az ügyfél, valamint akire nézve a végzés rendelkezést tartalmaz, továbbá az, akivel a végzést e törvény alapján közölni kell.

Indokolás

I. Az eljárás megindítása

- 1) A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2008. május 27-én versenyfelügyeleti eljárást indított annak gyanúja miatt, hogy a Fővárosi Távhőszolgáltató Zrt. (a továbbiakban: FŐTÁV) által 2007-ben „Hőközpont helyreállítási, általános javítási és hibaelhárítási munkák” tárgyban kiírt pályázaton az eljárás alá vont vállalkozások egymás között előre felosztották, hogy a hat részpályázat közül ki melyiket és milyen áron pályázza és nyeri meg, és részajánlataikat ennek megfelelően nyújtották be. (Vj-68/2008/002)
- 2) A GVH az EKTA Kft. és a Mertik Kft. székhelyein az eljárás indításával egyidejűleg, az Onix Kft. székhelyén 2008. május 29-én tartott a Tptv. 65/A. § szerinti előzetes értesítés nélküli, helyszíni vizsgálatot tartott.

II. Tényállás

II.1. Az eljárás alá vontak

- 3) Az eljárás alá vontak mindegyike az 1990-es években alakult vállalkozás, melyek munkáinak jelentős részét a Főtáv adja. A vállalkozások fő profilja az épületgépészeti tevékenység, azaz víz-gáz-fűtés szerelési tevékenység. Az eljárás alá vont vállalkozások mindegyikére jellemző, hogy tulajdonosa vagy más, alkalmazásában álló személy 1990-t megelőzően a FŐTÁV alkalmazottja volt.
- 4) A Mertik Kft. telephelye a 1096 Budapest, Telepy utca 13. szám alatt található. Az Onyx Kft. anyagraktára a XIV. kerületi Ungvár utcában található. Az EKTA Kft. működésének központja a XXII. kerületi Háros utca 133. szám alatt található.
- 5) Az eljárás alá vontak között évekre visszamenő üzleti kapcsolat áll fenn. (Vj-68/2008/027,030,034,041,042,047) Az EKTA és a Mertik egy időben a felmerülő munkákra közösen vásárolt szoftverrel készítette költségvetését. E két cég között szóbeli megállapodás van arról, hogy szükség esetén egymást alvállalkozóként kisegítik. (Vj-68/2008/041.)

II.2. A vizsgált magatartás

A vizsgált közbeszerzési eljárás előzménye

- 6) A FŐTÁV a hőközpont karbantartási munkák elvégzésére 1990 és 2004 között a FŐTÁV külsős cégeket kért fel, de azokat nem pályáztatás útján választotta ki vállalkozásokat. A munkát elvégző vállalkozóval az adott év elején kötött megbízási keretszerződést. Az eljárás alá vontak mindegyike dolgozott 1990 és 2004 között a FŐTÁV mind a hat üzemegységénél.
- 7) A FŐTÁV első alkalommal 2004-ben pályáztatta meg a munkák elvégzésére alkalmas vállalkozásokat, három éves időszakra nézve. (Vj-68/2008/31) A Mertik Kft. a 2004. évi FŐTÁV pályázaton a délkelet-pesti részprojektet nyerte meg, majd három éven keresztül végzett karbantartási, javítási munkálatokat, hőközpont szétválasztásokat, blokkosításokat. A nyertes rezsióradíja csupán 150 forinttal volt magasabb a későbbi, 2007-ben kiírt projekt nyertes rezsióradíjánál. Az Onyx Kft. 2004-ben a kelet-pesti üzemegységre vonatkozó részprojektet nyerte el a 2007-es tender nyertes árával azonos rezsióradíjjal. Az EKTA Kft. 2007-es nyertes rezsióradíjnál 100 forinttal magasabb árajánlattal indult a 2004-es tenderen, azonban nem kapott megbízást.

A vizsgált, 2007-ben kiírt tender

- 8) A vizsgált, második tendert 2007-ben írta ki a FŐTÁV a 2008. évi munkák tekintetében. A FŐTÁV részvételi felhívást tartalmazó hirdetményrel induló tárgyalásos eljárást indított „Hőközpont helyreállítási, általános javítási és hibaelhárítási munkák” tárgyban. A hirdetmény a Közbeszerzési Értesítő 2007. december 3-i számában jelent meg. A kiírás vállalkozási keretszerződés megkötésére irányult, melynek tárgya lakóépületek és közületi fogyasztók fűtési és/vagy használati melegvíz-ellátását biztosító hőközpontokban történő helyreállítási és általános javítási és hibaelhárítási munkák elvégzése volt az alábbi üzemegységek területén:
 1. részajánlat: Észak-Pest (IV., XIII., XIV, XV. kerület részei) 928 darab hőközpont
 2. részajánlat Kelet-Pest (X., XIV., XV., XVII. kerület részei) 468 darab hőközpont

3. részajánlat Délkelet-Pest (IX, X., XVIII., XIX. kerület részei) 633 darab hőközpont
4. részajánlat Észak-Buda (IX., X., XVIII., XIX. kerület részei) 460 darab hőközpont
5. részajánlat Dél-Budapest I. (I., VIII., IX., XI., XII., XXII. kerület részei) 583 darab hőközpont
6. részajánlat Dél-Budapest II. (XI., XX., XXI., kerület részei) 446 darab hőközpont
- 9) A hat részegységre külön részajánlatokat kellett tenni. A részajánlatok között csupán a mennyiség tekintetében volt különbség, az elvégzendő munka tartalmában eltérés nem volt.
- 10) A tárgyalásos eljárás részvételi és ajánlati szakaszból állt. A részvételi szakasz benyújtásának határideje (mely egybeesett a részvételi jelentkezések bontásának időpontjával) 2008. január 31. volt. A kiíró megállapította, hogy az alábbi vállalkozások adtak be érvényes pályázatot: BBS Gépész Kft., Ekta Kft., Ferroép Zrt., Hidrogáz Kft., Hőáram-Kör Kft., Kvalitat Team Kft., Lira Kft., Mertik Kft., ONIX Kft., Tadax Kft., Technomont Bau Kft., Termoszervíz Kft.
- 11) A pályázókat a kiíró 2008. február 6-án ajánlattételre hívta fel. Az ajánlati felhívás tartalmazta mindegyik részajánlatra az előre meghatározott keretösszeget. Az ajánlattételre felkért vállalkozások által benyújtott ajánlat csupán a részajánlatokra beadott rezsioradíjat tartalmazta, mivel az elbírálás szempontja csupán az ajánlatok nagysága volt. Az ajánlatok megtételének határideje és az ajánlatok bontásának a napja 2008. február 25. volt. Az ajánlatokat a vállalkozások megjelent képviselőinek jelenlétében bontották fel. Az ajánlatban szereplő ajánlati elemeket, közöttük az ajánlati árat (rezsioradíj) hangosan felolvasták, így mindenki megismerhette azok tartalmát.
- 12) Az *első ajánlati fordulóban* a vállalkozások árajánlatai meglehetősen nagy szórást mutattak, a legmagasabb árajánlat több mint ötszöröse volt a legalacsonyabb árajánlatnak. Az eljárás alá vont vállalkozások által benyújtott – közel azonos mértékű – ajánlatok a legjobb négy árajánlat között voltak. Az EKTA Kft. a dél-budapesti I., II. résztender, a Mertik Kft. a délkelet-pesti és az észak-budai résztender, az Onyx Kft. pedig az észak-pesti és a kelet-pesti résztenderre nyújtott be árajánlatot. Az eljárás alá vontakhoz hasonlóan öt másik ajánlattevő vállalkozás is csak egyes résztenderek tekintetében tett árajánlatot.
- 13) A pályázatok nyilvános bontása után, 2008. március 3-án és 5-én folytatta le a kiíró a pályázókkal a tárgyalások első fordulóját, melynek során a műszaki tartalmat és a szerződéses feltételeket tisztázták és kölcsönösen elfogadták.
- 14) A tárgyalások *második és harmadik fordulóját* 2008. március 10-én tartották, melynek során az ajánlatkérő együttesen tárgyalt az ajánlattevőkkel. Ebben a fordulóban már csak az ajánlati árak és azok is csak a csökkentés irányában voltak módosíthatóak. Az ajánlattevők a szerződéses árra vonatkozó ajánlatukat két egymást 5-10 perccel követő körben, azonos helyszínen, egymás jelenlétében, írásban tették meg. Az árajánlatokat az ajánlattételi kört követően a helyszínen felolvasták, tehát minden ajánlattevő megismerhette a többi ajánlattevő által megajánlott árat. A FÖTÁV által alkalmazott pályáztatási rendből eredően tehát az árak egyeztetésére nem volt mód a 2. és a 3. forduló között. Esetleges összebeszélés csak az első árajánlat benyújtása, illetve az utolsó tárgyalás előtt volt mód. A végső, harmadik ár egyeztetésére csak a második forduló árainak megismerése előtt volt lehetőség.
- 15) A *második ajánlati fordulóban* jelentősen csökkentek az árajánlatok az első fordulóhoz képest és a legmagasabb árajánlat is csak körülbelül 1,6-szerese volt a legalacsonyabb árajánlatnak. Az eljárás alá vont vállalkozások árajánlatai nem voltak egymással azonosak és az első hét legjobb árajánlat közé tartoztak. Ebben a fordulóban több –

részben eljárás alá nem vont - ajánlattevő is azonos árajánlatot nyújtott be más ajánlattevőkkel.

- 16) A *harmadik fordulóban* tovább csökkentek az ajánlati árak. Az eljárás alá vont vállalkozások azonos árat nyújtottak be az első öt részprojekt tekintetében és azokat meg is nyerték ezzel a részajánlattal. Ennek megfelelően az Onyx Kft. az észak-pesti és a kelet-pesti, a Mertik Kft. a délkelet-pesti és észak-budai, az Ekta Kft. pedig a dél-budapesti I. sz. rész pályázatot nyerte meg. A Dél-Budapest II. sz. rész pályázatot a Hidrogáz Kft. nyerte meg. A kiíró a nyertes ajánlattevőkkel a szerződést 2008. március 20-án kötötte meg.

II.3. A vizsgált piac jellemzői

- 17) A vizsgálat tárgyát képező szolgáltatások tágabb értelemben a „víz-gáz-fűtés” szerelési tevékenység körébe tartoznak. A „víz-gáz-fűtés” szerelési tevékenység a megrendelő egyedi igényeihez, belső rendszeréhez, adottságaihoz igazított kivitelezési tevékenység. Ebből következően az adott munka specifikus jellegére tekintettel a szakértelem, és a helyismeret a vállalkozók kiválasztásánál fontos szempont. A piac sajátosságai folytán adott vállalkozás jellemzően csak a székhelye és annak vonzáskörzete térségében működik, azonban nem kizárt, hogy a székhelyétől eltérő körzetben is munkát vállal.
- 18) A jelen versenyfelügyeleti eljárásban a vizsgálat szolgáltatás az alábbiakból áll:

- a.) Épületgépészeti munkák: fűtési, víz és csatorna, csővezeték rendszereken végzett szerelési, javítási és bontási munkák, szerelvények és berendezési tárgyak cseréje, szerelése, javítása és bontása.
- b.) Villanszerelési munkák: elektromos vezetékhalózaton végzett szerelési, javítási és bontási munkák, villanszerelési szerelvények, lámpatestek, elosztószekrények szerelése, javítása és bontása.

A hőközpont-karbantartás lényegében „víz-gáz-fűtés” szerelési, összefoglaló néven „épületgépészeti feladatokból” áll, minimális villanszereléssel kiegészítve. A kiegészítő villanszerelési tevékenység a munkákban az általános tapasztalat szerint 10% alatti, ezért azokat a piac nem is kezeli külön tevékenységként. A hőközpont épületgépészeti munkái nem bírnak specifikus tulajdonságokkal az egyéb ipari vagy más célú épületekhez képest. A fentiek alapján a „hőközpont karbantartási” tevékenység nem különíthető el a „víz-gáz-fűtés” szerelési tevékenységtől. Specialitása azonban, hogy valamely hőközpont területén történik a munka, ami más típusú mérőeszközöket és berendezéseket igényel. Emellett a hőközpontok karbantartása esetén a FŐTÁV szigorúbb gazdasági követelményeket és referenciákat támaszt a vállalkozásokkal szemben, ezért a kisebb vállalkozások nem alkalmasak a munka elvégzésére, így a több száz víz-gáz-fűtés szerelési tevékenységgel foglalkozó kör a pályázaton résztvevő tucatnyi vállalkozásra szűkül. Budapesten távhőközpont karbantartásra irányuló munkát kizárólag a Főtáv, mint egyedüli szolgáltató hirdet meg és bonyolít le.

II.4. A vizsgálat által feltárt tények

- 19) A GVH által az eljárás alá vont vállalkozások székhelyén tartott helyszíni vizsgálat során a vizsgálók nem találtak olyan irati bizonyítékot, amely a felek közti versenykorlátozó megállapodást vagy magatartás egyeztetést támasztaná alá.

- 20) Az ügyfelek az eljárás során egységesen úgy nyilatkoztak, hogy a pályázathoz kapcsolódóan nem folytattak alvállalkozói tárgyalásokat. Valamennyi eljárás alá vont elismerte, hogy a vállalkozásaik között üzleti kapcsolat áll fenn évekre visszamenően, azonban tagadták, hogy a vizsgált projekt kapcsán bármilyen kérdésben egyeztettek volna egymással. (Vj-68/2008/027., 030., 034., 041., 042., 047.)
- 21) Az *EKTA Kft.* ügyvezetője elmondta (Vj-68/2008/047.), hogy édesapja 1990-ig a FŐTÁV-nál a dél-budai területeken dolgozott, ezt követően 2004-ig pedig a vállalkozás eseti megbízások alapján valamennyi üzemegységnél dolgozott. A 2004-es projekten a helyismeret ellenére azért nem a dél-budapesti részprojektet pályázták meg, mert a későbbi két részprojekt akkor még össze volt vonva, így túl nagy területet jelentett. Ehelyett a kelet-pesti projektre pályáztak, de sikertelenül. 2008-ban azért a dél-budapesti területet pályázták, mert a dél-budapesti régió már két részre volt osztva, a Kft. emberei egyébként is ezen a területen dolgoztak, a vállalkozás székhelye a XXII. kerületben van. Az EKTA Kft. elsősorban a Dél-Budapest I. részprojektet szeretne volna elnyerni, de pályázott a Dél-Budapest II. részre is. Az eljárás alá vont az általa benyújtott árajánlatok kapcsán előadta, hogy kezdeti árajánlatát az eljárás egyes fordulóján, az erős árversenyre reagálva, a munka elnyerése érdekében csökkentette. A 2-3. forduló között megajánlott árakat nem előzte meg részletes számítás, ugyanis a 2. fordulóban meghirdetett árakra azonnal, azaz percek alatt kellett reagálni, és új árajánlatot tenni. Az árak csökkentését az intenzív verseny indukálta. (Vj-68/2008/030.) A megadott árak egyértelműen lefelé haladó tendenciát mutatnak, és elérték azt a gazdaságossági határt, ahol a várható nyereség minimálissá vált. Érthetőnek tartja, hogy ez alá senki nem ment, ugyanakkor semmi nem zárta ki, hogy akár ezzel az árral nyerni tud. A keretszerződés nem ad lehetőséget áremelésre, sőt még azt sem garantálja, hogy az abban szereplő keretösszegű munka elvégzésére a megrendelő megrendelést ad. Az árak minimalizálása és ilyen feltételek elfogadása egyértelműen a résztvevők létért való küzdelmét jelenti. (Vj-68/2008/039.) A társaság ügyvezetője meghallgatása során előadta, hogy nem látta értelmét a rezsióradíjak mértékét különválasztani az első két fordulóban, és hogy a 3. fordulóban nem akart mind a két szakasz esetében lemenni az árakkal. Egy projektet szeretett volna mindenképp elvinni, a kisebbiket. A nagymértékű árcsökkentést a nagyszámú versenytárs indokolta. Álláspontja szerint az eljárás alá vontak által tett megegyező árajánlat a véletlen műve, és nem tudta, hogy a többi vállalkozás is ilyen árat fog adni. A 2004-eshez képest alacsony ár oka a kiélezett verseny.
- 22) A *Mertik Kft.* nyilatkozataiban (Vj-68/2008/027., 041.) kiemelte, hogy a cég 1994-es megalakulása és 2004 között pályázat nélkül végezték a FŐTÁV által meghatározott munkákat, melyek révén általános helyismeretre tettek szert. 2004-ben azért választották a délkelet-pesti részprojektet, mert irodájuk a IX. kerületben van. A pályázat elnyerését követően három évig végeztek ezen a területen munkát. 2008-ban gyakorlatilag ugyanazokat a címeket pályázták meg, mint 2004-ben, de mivel sok, a 2004-es pályázaton kelet-pestinek besorolt cím átkerült az Észak-Buda elnevezésű részbe, ezért azt is megpályázták. A Mertik Kft. képviselője a vállalkozása által benyújtott árajánlatokkal kapcsolatban elmondta, hogy az első ajánlatban benyújtott árat a többi versenytárs ajánlati árának ismerete nélkül nyújtották be. Lényegesnek azonban az utolsó forduló tartotta, ezért ott nagymértékben csökkentette az árat. A 2. fordulónak szerinte nem volt jelentősége, ezért is csak szimbolikusan csökkentette az árat. Emlékei szerint senki nem alkalmazott jelentős árcsökkentést a második fordulóban. Állítása szerint azért csökkentették a nyertes rezsióradíj mértékére az árat a harmadik fordulóban, mert sejtették, hogy a harmadik körben a Hidrogáz Kft. jelentősen le fogja vinni az árait. Nincs tudomása arról, hogy miért adott be az EKTA Kft. és az Onix Kft. az övékkel azonos árajánlatot a másik üzemegységekre, de feltételezi, hogy ők is tisztában voltak a Hidrogáz által támasztott agresszív piaci versenynek. Az árajánlat megtételekor bízott benne, hogy

az eléri majd saját önköltségét. Kijelentette, hogy a Mertik Kft. a többi pályázó áraitól teljesen függetlenül alakította ki az árait.

- 23) Az *Onyx Kft.* írásos nyilatkozatában (Vj-68/2008/034.), illetve ügyvezetőjének szóbeli meghallgatása során (Vj-68/2008/042.) a pályázati ajánlatok földrajzi elosztása kapcsán elmondta, hogy a vállalkozás az észak-pesti és a kelet-pesti ajánlatokat részesítette előnyben, mivel a cég személyi és tárgyi háttere alapján az adott területeken képes költséghatékonyan munkát végezni. Az eljárás alá vont ügyvezetője arra is hivatkozott, hogy 1975 és 1990 között az észak-, és kelet-pesti területeken dolgozott, mint szerelő, csoportvezető, művezető. Cége folyamatosan dolgozott a FŐTÁV-nak. A 2004-es projekt esetében helyismerete miatt a kelet-pesti részprojektet pályázták, majd ezen végeztek munkát három évig. Az így erősített helyismeret indokolta a 2008-as projektválasztást is. A cég anyagraktára a XIV. kerület Ungvár utca 52. szám alatt található, anyagszállítási, munka-előkészületi és egyéb logisztikai költségek megtakarítását eredményezi, ha a nevezett két projektet választja ki. Az Onyx Kft. a nyertes rezsioradíj mértékével kapcsolatban előadta, hogy a korábbi évek során a 2007-es projekt nyertes ajánlati árnál alacsonyabb áron is dolgozott már. Az eljárás alá vont ügyvezetőjének előadása szerint a vizsgált projekt nyertes rezsioradíja igen komoly versenyárat jelent, bár számított arra is, hogy ennél alacsonyabb árat is beadhat más vállalkozás. Az ajánlat számításakor figyelembe vette a két részprojektre együttesen meghirdetett keretösszeget. Meglátása szerint a kiélezett piaci verseny indokolja, hogy 2008-ban a 2004-eshez képest is 100 forinttal alacsonyabb áron tudta csak megyni a munkát.
- 24) A vizsgálat során a vizsgált projekten induló *vállalkozások írásos nyilatkozatot tettek* a projekttel kapcsolatban. E nyilatkozatokból kiemelendő, hogy számos vállalkozás irreálisan alacsonynak találta a nyertes rezsioradíj mértékét (Vj-68/2008/025., 029., 033.), ami a kiíró FŐTÁV-ban is megfogalmazódott. Megjegyzendő, hogy a kiíró több vállalkozástól is indokolást kért annak alátámasztására, hogy a megajánlott rezsioradíjak megfelelnek-e az ajánlatkérő által elvárt minőségű munka elvégzésére. A projekten induló cégek elmondása szerint a verseny kiélezett a piacon, mely a minimális nyereséget tartalmazó végső árajánlatokban is megmutatkozik. Az alacsony árajánlatot benyújtó vállalkozások részben ezzel indokolták az általuk alkalmazott – többek által irreális mértékűnek ítélt – rezsioradíjat. Emellett azonban hivatkoztak arra is, hogy az általuk kialakított ár függött attól is, hogy jelentős beszállítói kedvezményeket tudtak elérni, az 5 %-os anyagigazítási fedezet számukra kompenzálja az alacsony rezsioradíjat, illetve olyan területen pályáztak, ahol – a főbb szerelési és anyagbeszerzési területek közelsége miatt – igazán költséghatékonyan képesek elvégezni a munkát.. Kiemelték azt is, hogy a vizsgált projekteken kívüli más versenyztetési eljárások során is hasonlóan alacsony árak mutatkoztak meg a piacon. (Vj-68/2008/032., 034., 042.)

III. Jogi értékelés

III.1. Jogszabályi háttér

- 25) A Tptv. 11.§-ának (1) bekezdése szerint tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások társadalmi szervezetének, a köztestületnek, az egyesülésnek és más hasonló szervezetnek a döntése, amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki. A (2) bekezdés a) és d) pontja szerint ez a tilalom vonatkozik különösen a vételi vagy az eladási árak, valamint az egyéb üzleti feltételek közvetlen

vagy közvetett meghatározására illetve a piac felosztására, az értékesítésből történő kizárásra, az értékesítési lehetőségek közötti választás korlátozására.

- 26) A Tpv. 72. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján az eljáró versenytanács a vizsgáló jelentésének kézhezvételét követően az eljárást végzéssel megszünteti, ha a vizsgálat elrendelésére okot adó, a 70. § (1) bekezdésében meghatározott körülmények nem állnak fenn, továbbá akkor, ha a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg törvénysértés, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

III.2. A Versenytanács döntése

- 27) Jelen eljárásban a feltárt körülmények alapján két körülmény támaszthatta alá az árrögzítés és piacfelosztás tényét: az, hogy az eljárás alá vontak egymástól különböző, de a teljes projektet lefedő részprojektekre nyújtottak be árajánlatot, illetve, hogy a közbeszerzési eljárás harmadik fordulójában teljesen azonos rezsiárajánlatot nyújtottak be. Ezen túlmenően azonban a vizsgálat a jogsértést alátámasztó írásos bizonyítékot nem tárt fel és a versenyfelügyeleti eljárásban meghallgatott ügyfelek és tanúk sem tettek a jogsértést alátámasztó nyilatkozatot.
- 28) A Versenytanács a rendelkezésre álló bizonyítékokat egybevetve arra a következtetésre jutott, hogy a jelen esetben az esetleges jogsértésre utaló körülmények önmagukban nem elegendőek a versenykorlátozó megállapodás vagy összehangolt magatartás megállapításához.
- 29) Az a körülmény, hogy az eljárás alá vontak egymástól különböző, de közbeszerzési eljárás egészét lefedő részprojekteken indultak, gyanúra adhat okot, azonban a felek életszerű magyarázattal éltek arra vonatkozóan, hogy miért csak az adott résztenderen indultak el. Az eljárás alá vontak, hivatkozásuk szerint, nem előzetes preferencia nélkül választották ki a megpályázott területeket, hanem ténylegesen meglévő helyismeret, fennálló üzleti kapcsolat és költségszempontról releváns földrajzi közelség alapján. Ezt a megközelítést az eljárás alá vontakon kívüli más vállalkozások is kiemelték. Ennek kapcsán értékelte a Versenytanács azt a tényt is, hogy nem csak az eljárás alá vontak, hanem más vállalkozások is döntöttek úgy, hogy csak adott résztenderekben indulnak el, sőt több vállalkozás (BBS Gépész Kft., Tadox Kft., Techmont Bau Kft., Hidrogáz Kft.) kifejezetten az eljárás alá vontakéhoz hasonló párosításban választotta ki az általa előnyben részesített résztendereket. Emögött az a megfontolás is állhatott, hogy a 2008-as projekt I. és II. része földrajzilag egymáshoz közel helyezkedik el, a III. és IV. részprojekt egymással szinte átfedésben van, az V. és VI. rész pedig kis átfedéssel egy az első két páréhoz képest jóval nagyobb területet fed le, Soroksártól a Várig elterülve.
- 30) A jelen eljárásban megállapítható volt, hogy az eljárás alá vont vállalkozások az eljárás ártárgyalásának első fordulójában egymással azonos vagy egymáshoz nagyon hasonló árajánlatokat tettek, a harmadik fordulóban pedig egymással azonos árakat ajánlottak öt részprojekt tekintetében. A tenderen induló vállalkozás nyilatkozta azt, hogy az eljárásban alkalmazott árak alacsony voltát a rendkívül kiélezett verseny, egyes piaci szereplő agresszív piaci magatartásától való félelem indokolta, így több vállalkozás is az önköltségéhez közeli árat ajánlott meg. Nem kizárt tehát, hogy az eljárás alá vontak által alkalmazott árak azonosságát ezen tényező is befolyásolta, jóllehet azok egyezősége joggal adott okot a jogsértő egyeztetés valószínűsítésére. Az egyezés véletlenszerűségét támaszthatja alá az a tény is, hogy már az eljárás második ártárgyalási fordulójában is előfordult, hogy egyes vállalkozások más vállalkozásokkal teljesen azonos árajánlatot nyújtottak be.

- 31) Mindezen túl a felek régebb óta fennálló szoros üzleti kapcsolatából származó transzparencia, valamint az Onix Kft. és a Mertik Kft. több éves, közvetlenül a kérdéses projektek tartalmára, költségeire irányuló tapasztalata alapján nem tekinthető kizártnak, hogy anélkül alakítottak ki azonos végső árat, hogy annak mértékéről előzetesen megállapodtak volna.
- 32) Összességében a Versenytanács úgy ítélte meg, hogy a fennálló, gyanút keltő körülményeken túl más bizonyítékok nem támasztották alá minden kétséget kizáróan a jogsértő egyeztetés tényét, és az eljárás folytatásától sem vár eredményt, így a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

IV. Eljárási kérdések

- 33) Az Onyx Kft. vizsgálati kifogást nyújtott be (Vj-68/2008/020) amiatt, hogy a GVH Vj-68/2008/008. számú végzésében arra kötelezte az eljárás alá vontat, hogy a vizsgálat tárgyát képező versenyeztetési eljáráshoz „hasonló tárgyú víz- gáz- fűtés-karbantartási munkákról” és egy „2004-ben kiírt hasonló tárgyú tenderről” szolgáltatson adatokat. Az Onyx Kft. szerint ezen adatok bekérése sérti a Tpv. 65. §-át és a Ket. 50. §-át, mivel a végzésben meghatározott adatok sem tárgyukban, sem idővonatkozásukban nem kapcsolódnak az ügyindító végzésben megjelölt eljárás tárgyához. Az eljárás megszüntetésére tekintettel a Versenytanács nem tartotta szükségesnek érdemben foglalkozni a vizsgálati kifogásban foglaltakkal, ugyanakkor megjegyzi, hogy a tényállás tisztázásához, illetve az érdemi döntéshez szükséges adatok lehetnek az adott jogsértéshez közvetlenül kapcsolódó bizonyítékok, illetve olyan adatok, iratok is, amelyek bár nem szorosan az adott jogsértéshez kapcsolódnak, közvetve mégis alátámaszthatják vagy megkérdőjelezhetik a jogsértés elkövetését. Az tehát, hogy a GVH esetlegesen olyan adatokra nézve is kérdést tesz fel, amelyek nem közvetlenül az eljárás tárgyára vonatkoznak, nem jelenti egyben azt is, hogy a feltett kérdés nem kapcsolódik az eljárás tárgyához, azt a GVH nem az eljárás tárgyaként megjelölt jogsértés bizonyítására kívánja felhasználni. A GVH tehát minden, az eljárás tárgyaként megjelölt jogsértés bizonyítására alkalmas információt, adatot, iratot jogszerűen szerezhet be, és azt közvetlen vagy közvetett bizonyítékként használhatja fel.
- 34) A GVH hatásköre a Tpv. 45. §-án, illetékessége a Tpv. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik bíróság (86.§) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
- 35) A végzés ellen a jogorvoslati jogot a Tpv. 82. § (1) bekezdése – tekintettel a 72. § (1) bekezdés a) pontjára - biztosítja.

Budapest, 2009. augusztus 26.